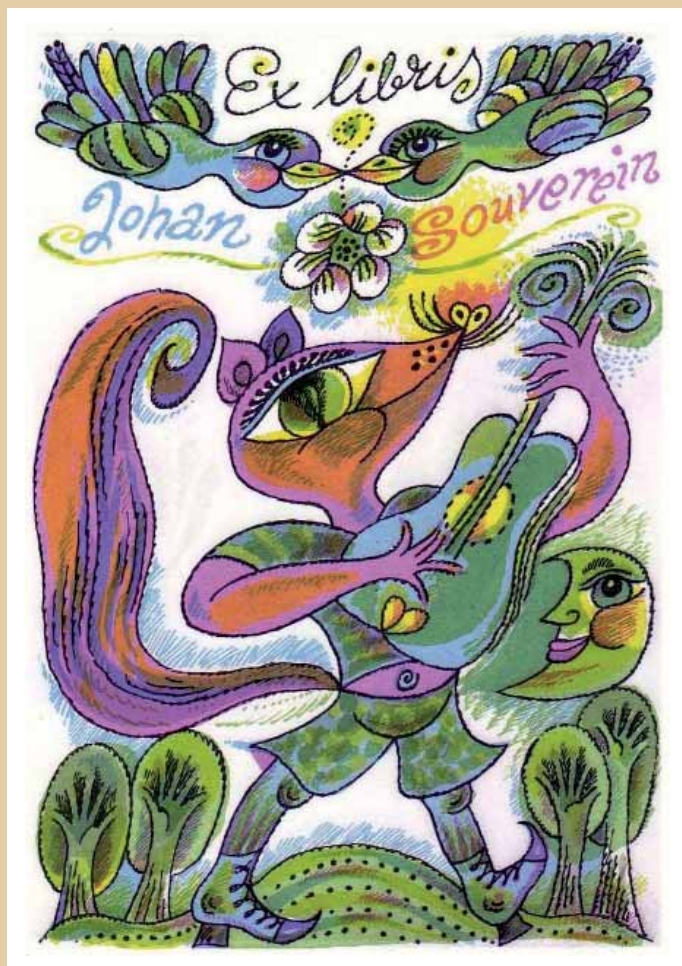

4/2021

KNIŽNÍ ZNAČKA

ČASOPIS SPOLKU SBĚRATELŮ A PŘÁTEL EXLIBRIS

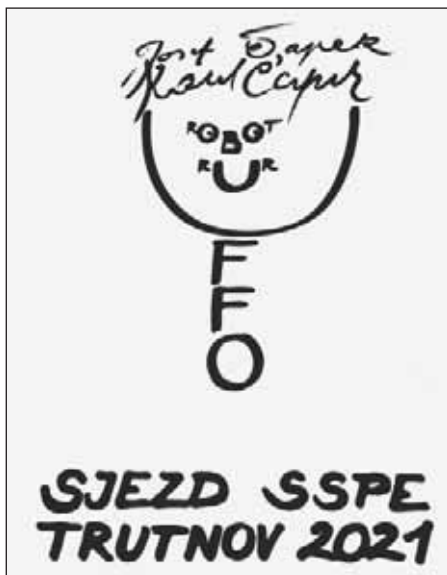
Naděžda Synecká, exlibris Rastislava Dostála, L1/2

SLOVO PŘEDSEDY

Vážený členové SSPE, chci vás informovat o dosavadní činnosti nového výboru spolku, a především poděkovat manželům Kubíčkovým za perfektně zorganizovaný sjezd v Trutnově. Poděkování patří rovněž panu Z. Řehákovi za velmi úspěšné provozování internetových aukcí. Dále děkuji panu Ing. L. Žákovi za realizaci Sborníku 2021 a také za zajištění povinného zápisu změn do rejstříku spolků. Od podzimu jsou již všechny administrativní záležitosti vyplývající z usnesení valné hromady vyřízeny. Provedli jsme inventuru zásob ve skladu, archivovali účetní doklady a přehledně uložili zatím početné zásoby starých i nových publikací. O sklad se velmi obětavě a dobře stará paní Marta Novotná. Pan Mgr. Jakub Pich podal žádost na Ministerstvo kultury o dotaci na vydávání Knižní značky. Po ukončení činnosti zásilkové služby Postservis jsme museli třetí číslo Knižní značky i Sborník ručně vkládat do obálek a posílat jako běžné dopisy poštou. Proto se velmi omlouváme za opožděné dodání. U firmy, která převzala tuto službu po Postservisu, by rozesílání malých nákladů vyšlo příliš drahé. Až později, na doporučení pana B. Kocmana, jsme uzavřeli novou smlouvu na administraci publikací s firmou ADISERVIS Praha.

V příštím roce 2022 se budeme snažit, pokud to covidová situace dovolí, uspořádat všechny již léta oblíbené spolkové akce jako výměnný den spojený s valnou hromadou v Praze, sjezd sběratelů (tentokrát v Brně v režii pana Mgr. Ludka Kříže), adventní večer, další výměnné dny apod. Jedna z hlavních činností spolku, a podle mě historicky nejcennější, je

publikační činnost. O koordinaci této činnosti jsem poprosil pana Mgr. A. Sassmanna. Chceme zachovat vše, co bylo doposud vydáváno, především spolkový časopis Knižní značka a Sborník. Hledá-

Jaroslav Dvorský, CRD, 2021

me pro ně další dopisovatele a chceme rozšířit redakční kruhy obou publikací. Panu Ing. J. Langhammerovi, CSc., redaktoru Knižní značky, a panu Ing. L. Žákovi, redaktoru Sborníku, a jejich spolupracovníkům výbor a určitě i všichni členové našeho spolku moc děkují za velmi vysokou úroveň a aktuálnost publikací. Bude těžké tuto vysokou úroveň udržovat, a proto všechny členy prosíme o náměty a články, které by Knižní značku a Sborník ještě více obohatily. Na závěr ještě jednou děkuji panu doc. PhDr. Felixu Černochovi, CSc., který byl ve vedení spolku velmi obětavý a aktivní a nadále se angažuje v pořádání výstav, publikační činnosti a propagaci exlibris.

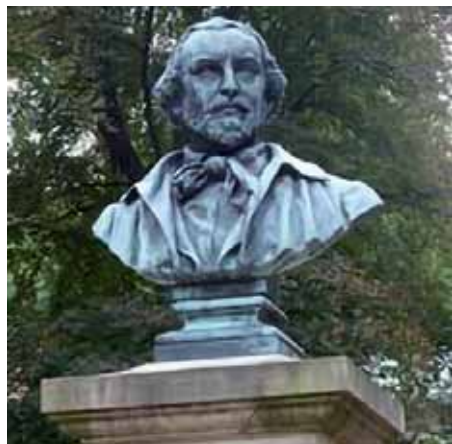
Přeji všem členům SSPE v novém roce hodně zdraví, příjemné zážitky při setkáních na našich spolkových akcích a hodnotné přírůstky exlibris ve sbírkách.

Miroslav Petřík, předseda SSPE

SJEZD SSPE V TRUTNOVĚ

24.-26. 9. 2021

Sjezdu v Trutnově se zúčastnilo 132 osob, z toho bylo 95 členů SSPE a 37 účastníků je doprovázelo. Při slavnostním zahájení zahrál flétnový soubor ZUŠ Trutnov ve složení Denisa Coufalová, Kristýna Dalecká, Zuzana Hrdinková a Lenka Tylová pod vedením učitelky Lenky Kulichové. Logo sjezdu na plakát a sjezdovou tašku

*Památník Uffa Horna
v Městských sadech v Trutnově*

navrhl učitel ZUŠ Trutnov Jaroslav Dvorský. Od města Trutnova jsme dostali finanční podporu ve výši 40 000 Kč.

V předsálí Uffa byly vystaveny výtvoř dětí na téma ROBOT a RUR ze ZUŠ Trutnov (kresby), Úpice (kresby), Jilemnice (objekty a kresby) a Žacléře (objekt – robot) instalovaný před vchodem do Uffa. Výstava dětí měla velmi kladný ohlas.

Ke spokojenosti účastníků jistě přispělo slunečné počasí a celá řada jich byla nadšená z pěší zóny, trutnovského náměstí a snad i z pohostinnosti a ochoty v restauracích a ubytovacích zařízeních.

Smyčcový kvartet TrutnoForte

Zahájení výstavy grafik Karla Demela, konané v rámci sjezdu Spolku sběratelů a přátel exlibris v Trutnově, se v pátek 24. září 2021 zúčastnilo kolem jednoho sta zájemců z tuzemska i zahraničí. Na úvod přivítali přítomné ředitel muzea Vlastimil Málek a organizátor sjezdu To-

Karel Demel, C2+C3+C5, 2017

máš Kubíček. O životě a tvorbě Karla Demela promluvil sběratel a galerista Ing. Jiří Hruška ze Slaného. Zahrál smyčcový kvartet TrutnoForte ve složení Drahomíra Tvrdíková, Michaela Fiedlerová, Lenka Jiranová a Martina Skučková.

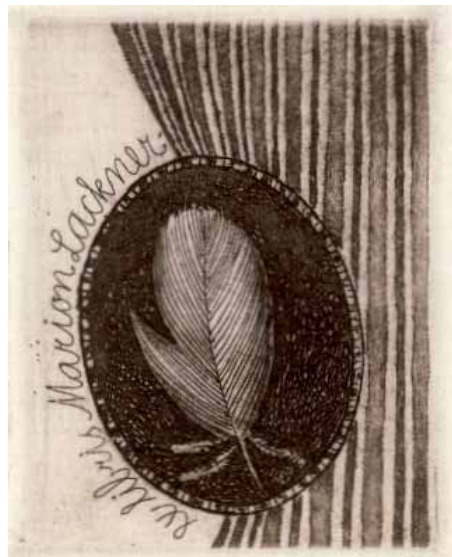
Na výstavě byl představen průřez tvorbou tohoto předního českého grafika. Prezentovány byly volné grafické listy, ale i ukázky exhibris, jichž autor vytvořil od roku 1972 pro domácí i zahraniční sběratele více než 230. V motivech Demelových grafik se odráží jeho celoživotní okouzlení poezií a hudbou a zájem o východní spiritualitu, konkrétně buddhismus. Karel Demel studoval v letech 1968–1974 na VŠUP v Praze u prof. Zdeňka Sklenáře, je členem SČUG Hollar a SSPE a držitelem mnoha významných ocenění.

Tomáš Kubíček

NAŠE GRATULACE HANĚ STORCHOVÉ

Uprostřed pilné práce oslavila narozeniny nám dobře známá malířka, grafička, ilustrátorka a typografka Hana Storchová.

Již od útlého dětství (narodila se 14. 9. 1936 v Praze) byla mimořádně vnímavá

Hana Storchová, C3, 1988

ke všemu, co se týkalo přírody. Sbírala kamínky, květiny, pírka opeřenců a brouky. Ráda kreslila a malovala akvarelem. Její výtvarné nadání se natolik rozvinulo, že rodiče jí ještě před maturitou umožnili soukromé umělecké školení u akademické malířky a grafičky Ludmily Jiřincové. Docházela k ní do ateliéru v letech 1946 až 1954. Z grafických hlubotiskových technik si nejvíc oblíbila lept a suchou jehlu. Úspěšně pak zvládla přijímací zkoušky na AVU v Praze, kde pak studovala v letech 1954–1960 u prof. V. Silovského. Po absolutoriu uzavřela v r. 1961 manželství s akademickým malířem Václavem Sedláčkem, asistentem prof. Vlastimila Rady. Ve stejném roce se stala členkou SČUG Hollar, kterou je

Hana Storchová, C3, 1997

dodnes. Ke sdružení má citovou vazbu, je pro ni zázvěstím k příležitostnému setkávání s kolegy výtvarníky a s možností vzájemných pravidelných prezentací.

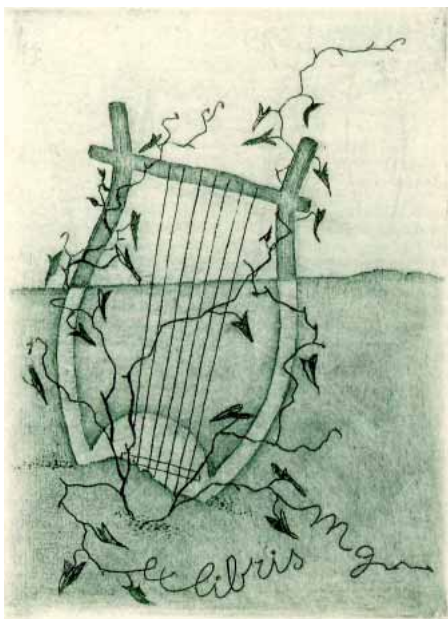
V rozhovoru s kolegyní Alenou Laufrovou se svěřila: „Pro mne byla vždy hlavní inspirací příroda. Tu její krásu, všeobjímající přítomnost a křehkost se snažím vyjádřit v leptu. Když je mi někdy úzko a nemohu ven, někam do lesa, tak se aspoň hrabu v zemi na zahrádce.“

Hana Storchová, C3, 1988

Členkou SSPE je od roku 2011. Vytvořila desítky exlibris a dlouhou řadu novoročenek. Jako tvůrce poštovních známek s přírodními náměty (série Ptáci a motýli a Ochrana přírody) se proslavila ve světě. Za svůj dlouhý život a bohatou uměleckou činnost měla víc než 30 samostatných výstav, oblesla 140 kolektivních výstav, z toho 70 zahraničních. Věhlasu doma i v zahraničí dosáhla především jako ilustrátorka. Své poetické knižní ilu-

strace rozšířila do oblasti kreseb a obrazových doprovodů vědeckých publikací, atlasů, učebnic a encyklopedií.

Hana Storchová, C3, 1988

Její přesná kresba detailů je totiž podložena přírodopisnými vědomostmi a výbornou znalostí systematické botaniky. Je spoluautorkou publikace *Klíč k určování rostlin* (SPN 1976) a učebnic zoologie. V poslední době spolupracovala s F. Starým na knize *Rostliny pro zdraví* (Aventinum 2017).

Naší jubilatnce přejeme do dalších let pevné zdraví a další výtvarné úspěchy.

Jiří Ort

Literatura:

DVOŘÁK, F. *Hana Storchová – grafika*. Katalog výstavy. Praha: Galerie Fronta. 1970.

VACHUDOVÁ, B. *Hana Storchová – grafika*. Katalog výstavy. Cheb: Galerie výtvarného umění Cheb, 1978.

BALEKA, Jan. *Hana Storchová*. Katalog výstavy. Praha: Galerie Hollar, 1991.
 ZEMAN, Jakub. *Haiku. Básničky na tři řádky*. Praha: Bonaventura, 2000. Bibliofilie s devíti barevnými lepty H. Storchové.
 PETROVSKÝ, V. *Hana Storchová*. Soupis exlibris. Praha: SSPE, 2002.
 STEHLÍKOVÁ, B. *Hana Storchová*. Bulletin Klubu přátel Hollaru. Praha, Hollar, 2011.
 NEVEČEŘAL, A. *Hana Storchová – vlastní cestou*. Knižní značka 3/2012, s. 86.
 OUJEZDSKÝ, K. *Rozhovor s Hanou Storchovou*. Český rozhlas Vltava, 27. 9. 2012.
 LANGHAMMER, J. *Výstava Hany Storchové na zámku Kozel*. Knižní značka 3/2015, s. 96.
 LAUFROVÁ, A. *Malé zamyšlení nad tvorbou grafičky a ilustrátorky Hany Storchové*. Knižní značka 3/2016, s. 75.

CO SI NECHCI NECHAT PRO SEBE

Osobní vzpomínky na jubilanta Cyrila Boudu u příležitosti 120. výročí jeho narození
 Bezpečně vím, že se slavný Alšův kmotřenec narodil 14. listopadu 1901 (viz chybu v listu Slovníku tvůrců exlibris z roku 2003). Datum se totiž shoduje s mým narozením v roce 1939. To vysvětluje, proč jsem nikdy na Mistrovo výročí nezapomněl a po bližším osobním seznámení mu posílal písemné gratulace. K prvnímu setkání došlo v Praze na Vikárce při kávě po slavnostní večeři SČB. Představil mne jeho přítel sběratel Miloslav Janča. Bouda po zjištění, že jsem z Ústí nad Labem, si s vyčítavou ironií vzpomněl na slibovanou fotodokumentaci z představení ústeckého divadla, pro které dělal návrhy na výpravu do jedné operní inscenace. Dodnes je prý nedostal. V tu chvíli mi bylo trapně, jako bych to sám zavínil! Když jsem se však milovanému malíři vyzpovídal o společných lás-

kách k Nové Pace, o výletech do Českého ráje a o zájezdech do milované Florencie, rázem se ledy prolomily.

J. Ort a C. Bouda, Praha, Vlašská ulice, 31. 10. 1981, foto Jiří Vlasák

Největší radost mi udělalo pozvání do jeho tichého patrového domku pod Petřínem s muškáty mezi okenicemi a s mansardovou střechou z prejzů. Takové pocty se jeho četným obdivovatelům jen tak nedostalo! V líbezném domečku se scházel především úzký okruh uměleckých přátel, např. spisovatelé Adolf Branald či Vladimír Neff. V rozkošné zahrádce u renesanční Wurzelbauerovy sochy Venuše s amorem a delfínem C. Bouda jako amatérský flétnista muzicíroval s hercem Josefem

Zahradní domek C. Boudy, Praha, Vlašská ulice, foto Obrazové zpravodajství ČTK

Kemrem, ale i s profesionálními hudebníky Václavem Žilkou, Petrem Ebenem či Antonínem Kohoutem ze Smetanovy kvarteta.

oblíbené grafiky Karla Kinského a Karla Vika z Turnova a na vášnivého sběratele exlibris místních motivů arch. Františka Kozáka z Lužan u Jičína.

Cyril Bouda, P1/4, 1974

Navštívil jsem jej spolu s fotografem Jiřím Vlasákem 31. října 1981 a byli jsme asi jediní, kteří mu zařídili domácí kino. Na donesené plátno jsme v přízemním ateliéru promítali sérii barevných diapozitivů roubených chaloupek z Českého ráje a Podkrkonoší. Mistr při tom zavzpomínal na své

Mistrovi každý rok poblahopřát několika verši v den jeho listopadových narozenin. Stihl jsem to jen čtyřikrát. Již předtím jsem si občas dovolil zaslat mu na závěr roku novoroční přání. Byl to rituál. Těšil jsem se na jeho PF, ale skončilo to rokem 1978, kdy se rozhodl tvorbu a rozesílání svých novoročenek ukončit.

Poslední novoroční lístek byl s motivem mořských vln a na oválném kameni ležícím na dně se skvěl nápis: PF 1978–2000 s podpisem Cyril Bouda a latinským textem AVE ATQUE VALE (Buď zdrav a sbohem). Za dalších šest let, 29. srpna 1984, zemřel a vysněného roku 2000 se nedožil.

Jiří Ort

Cyril Bouda, L1/2, 1979

O LÁSKÁCH JUBILANTA ZDEŇKA MLČOCHA

Akademický malíř Zdeněk Mlčoch se narodil 18. 11. 1921 v Nové Dědině u Kroměříže. Studoval na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze v ateliéru prof. K. Svolinského. Od roku 1949 pracoval jako výtvarný redaktor ve Státním nakladatelství dětské knihy (později přejmenovaném na Albatros). Byl členem SČVU, SČUG Hollar, Tvůrčí skupiny Radar, SČB a od roku 1980 rovněž SSPE. Poprvé

Zdeněk Mlčoch, L1/4, 1985

vystavoval v r. 1959 v divadle Semafor a v Galerii Československý spisovatel (bývalý Topičův salón) v Praze; další výstavy měl v Sobotce, Kroměříži a Semilech. Se skupinou Radar vystavoval v pražském Mánesu, Českých Budějovicích, Pardubicích, Valašském Meziříčí, Ostravě a Karlových Varech. V zahraničí r. 1965 v Krakově. Zemřel 10. 1. 1995 v Praze.

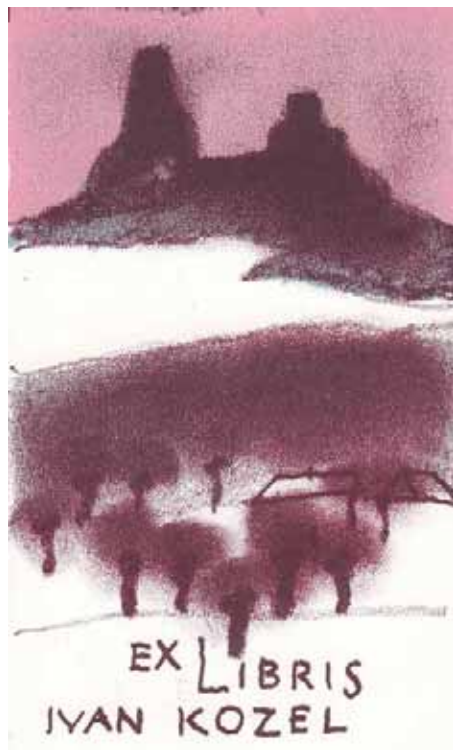
Miloval Šrámkovy verše, krajinu Českého ráje a genius loci Šolcova statku, který se stal jeho domicilem, kde rád pobýval. Byl šťastný při posezení u kádľubu v kruhu přátel, se skvělým vyprávěčem RNDr. Karlem Samšiňákem, CSc., lidovým zpěvákem prof. Jiřím Demlem z Moravy, manželi Kavanovými, prof. Naděždou Melnikovou-Papouškovou a dalšími, tj. ve společnosti umělců, učí-

Zdeněk Mlčoch, L1/5, 1990

telů a filosofů, kteří si říkali „Zdělanci“. Někteří účastníci vydávali na památku grafické lístky – posezenky, Zdeněk Mlčoch jich vytvořil několik.

Hostitel dr. Karel Samšíňák si jeho přátelství natolik vážil, že mu uspořádal ve své soukromé galerii, založené v r. 1974, již následující rok v květnu první samostatnou výstavu ilustrací k veršům Fráni Šrámka. V měsíci červnu 1976 se zde uskutečnila vernisáž výstavy prací čtyř výtvarníků z Prahy „4 z Albatro-

Zdeněk Mlčoch, L1/2, 1994

su“, kolegů z redakce. A nebylo dílem náhody, že se i jubilejní 100. výstava v rodném domě básníka Václava Šolce v květnu 1986 konala v režii Zdeňka Mlčocha, který dal k dispozici výběr ze své grafiky, která tvoří spojovací článek mezi jeho kresbami, knižními ilustracemi a obrazy.

Jako člen skupiny Radar tenkrát přivezl

do Sobotky i pražské motivy se skrytou tváří moderní doby, zmizelých zákoutí staré Libně a Žižkova (nejen monumentální div techniky, kterým byl třeba libeňský plynojem, ale i poetizování nových konstrukčních divů: retranslačních věží, letištních staveb aj.). Vybral i motivy protichůdné – svět ticha míst, která měl rád – pražskou Bertramku, Nové zámecké schody, ale i sobotecká zákoutí včetně oblíbeného loveckého zámečku Humprecht s charakteristickým půlměsícem.

Šrámkova Sobotka, město pod Humprechtem, se stala jeho druhým domovem. Byl totiž jedním z umělců, kteří mnohaletou festivalovou tradici soboteckého kulturního dění pomáhali vytvářet. Svými kresbami a grafickou úpravou plakátů, ilustracemi do Zpravodaje, pozvánkami a výstavní prezentací vtiskl těmto soboteckým setkáním neopakovatelný půvab. Čas potvrdil, že jeho kresby ze 70. a 80. let minulého století spoluvytvářely charakteristickou a výraznou lyrickou podobu a tvůrčí atmosféru věhlasného červnového sjezdu milovníků poezie a její recitace v Sobotce.

V letošním jubilejním roce uspořádali Přátelé Šolcova statku výstavu grafiky Z. Mlčocha v Základní škole v Sobotce ve dnech 3.–10. 7. 2021; úvodní slovo pronesl Ivan Kozel, recitovala Hana Kofránková a hudbou doprovodil Jiří Šlupka Svěrák.

Jiří Ort

Literatura:

DEMEL, J. *Za Zdeňkem Mlčochem*. Knižní značka 1/1995, s. 5–6.

DEMEL, J. *Zdeněk Mlčoch. Soupisy ex libris a novoročenek*. Praha: SSPE, 1991, 1997 (dodatek).

DEMEL, J. *Zdeněk Mlčoch*. List Slovníku tvůrců exlibris. SSPE, 1998.

DEMEL, J. *Zdeněk Mlčoch*. Sobotka: Klub přátel města Sobotky, 2002.

LANGHAMMER J. *Nezapomenutelný Zdeněk Mlčoch*. Knižní značka 1/2012, s. 12–13.

GRAFICKÁ TVORBA JIŘÍHO SUCHÉHO

Dne 1. října 2021 se dožil devadesáti let všestranný umělec a spoluzakladatel divadel Na zábradlí a Semaforu, herec, zpěvák, textař, hudební skladatel, básník, spisovatel, filmař, divadelní režisér, kreslíř, grafik a ilustrátor Jiří Suchý.

Tento plzeňský rodák prožil dětství v Klatovech, ale už v r. 1936 se rodina přestěhovala do Prahy. Zpočátku projevoval spíše talent k malování. První vtipné ilustrace byly do školního časopisu *Veška* (veselá škola). Kreslířské schopnosti ho přivedly v roce 1947–1948 do

*Jiří Suchý, Plzeň, 13. 9. 2016,
foto J. Langhammer*

ateliéru Burjánek a Remo, kde se věnoval reklamní grafice. V této práci pokračoval v pozdější Propagační tvorbě, kde se seznámil s výtvarníkem Františkem Sodomou, majitelem Reduty, a později také s jeho synem, zpěvákem Vikto-

rem (*1945), průkopníkem rokenrolu. Souběžně studoval kresbu na soukromé škole pro módní kreslení Viléma Rottera u profesora Viktora Poláška (1911–1989).

Jiří Suchý, Svatební košile, S1/2

Začal pravidelně docházet do Reduty na Národní třídu, koupil si za 750 Kčs basu a pustil se s vervou na hraní na kontrabas jako člen skupiny Akord-club. Od té doby se věnoval více psaní textů, hudbě a zpěvu a došlo k osudovým setkáním s Miroslavem Horníčkem a Jiřím Šlitrem. Ilustroval písňové texty (Pavla Kopty, Vladimíra Dvořáka i vlastní) a významně se podílel na výtvarném stylu Semaforu, na vydávaných knihách, programech a dalších tiskovinách. V graficky náročnější tvorbě se zabýval (a stále v tom pokračuje) kres-

bou na kámen (barevnou litografií). Tiskl v Říční ulici s Jiřím Lípou a později s Martinem Boudou a u Petra Korbelaře ve Zdibech u Prahy. V dílnách se setkával s dalšími českými grafiky, např. s Vladimírem Suchánkem. Vyzkoušel si i techniku koláže.

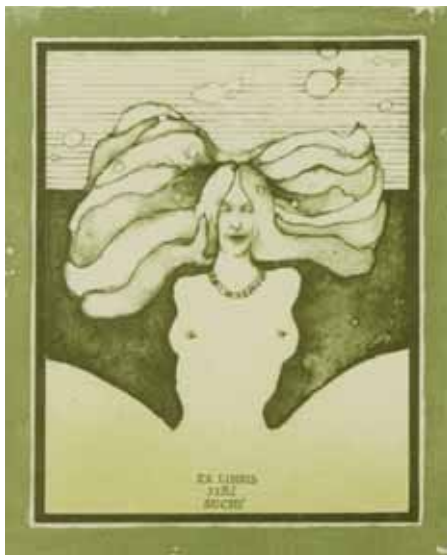

Jiří Suchý, *Svatba*, L1

Jiří Suchý stál u zrodu Výstavní síně divadla Semafor (přičleněné k divadlu) v pasáži paláce U Stýblů na Václavském náměstí 28 s kurátory Karlem Vilgusem a Jiřím Datlem Novotným. Později (od roku 1990) byla výstavní síň přeměněná na *Opchod Žofie Melicharové*, kde bylo možno zakoupit knihy, audio a video nosiče s nahrávkami ze semaforové produkce a samozřejmě i Jiřího grafické listy.

Je členem SČUG Hollar, a tak i zde na

Smetanově nábřeží v Praze nabízejí k prodeji jeho litografie. Tematicky se zabývá náměty hudebními, literárními a divadelními, v nichž je obvykle nositelkou děje lidská postava, převážně

Vladimír Suchánek, *L2/2*, 1976

rozverně dívčí stvoření. Nakreslil na kámen několik grafických cyklů, např. k Erbenově *Kytici* (*Štědrý den*, *Svatební košile*, *Vodník*, *Zlatý kolovrat*), *Družičky*, *Černá vzducholod'*, *Ilustrovaná historie pohrom* (divadla *Semafor*), *Mackie Messer*. V jeho litografiích nalezneme zobrazení motivů z jeho známých písňových textů (*Jó, to jsem ještě žil*, *Kamarádi*, *Kubistický portrét*, *Oči má sněhem zaváté*, *Pramínek vlasů*, *Tingltangl*) a samozřejmě nemůže chybět *Osvobozené divadlo* a *Jan Werich*. Vytvořil snad jedině exlibris, pro Evu Hříšnou (tedy tu biblickou). Na počátku své grafické tvorby využíval rovněž techniku síto-tisku (serigrafii). Jeho grafická tvorba je námětově úzce spjata s jeho tvorbou

ilustrační, je jejím „dokonalejším“ ztvárněním.

Sám autor o své grafické tvorbě říká: „Řekl bych, že možná teď po těch šedesáti letech jsem dospěl k určitému vlastnímu pohledu na grafiku a kresbu. Samozřejmě mě v tom stále ovlivňuje určitá scénografie. Divadlo mám pod kůží. I když kreslím úplně něco jiného, mám stejný zájem upoutat publikum.“ Poslední velkou výstavu výtvarné tvorby Jiřího Suchého uspořádala Galerie Smečky pod názvem: *Co jsem dělal posledních devadesát let* (trvala od 8. 9. do 6. 11. 2021). Výstava začínala jeho dětskými kresbami, pokračovala návrhy plakátů, kresbami a uzavírala litografiemi; z tohoto hlediska to byla jeho první retrospektivní výstava.

Jiří Ort

Literatura:

KROPÍK, K. *Jiří Suchý, mladý devadesátiletý muž*. Sborník pro exlibris a drobnou grafiku 2021. Praha: SSPE, 2021.

NOVÍ TVŮRČI EXLIBRIS

Lenka LEŠŇOVSKÁ

Na posledních dvou sjezdech SSPE jste se mohli setkat s mladou grafičkou Lenkou Lešňovskou z Milevska. Narodila se 6. 7. 1989 v Písku. Od školních let ráda tvořila v různých materiálech, ať už to byla hlína, kov nebo papír, a zušlechťovala je kresbou, malbou, potiskem. Její cesta vedla přes Základní uměleckou školu v Milevsku na Soukromou výtvarnou střední školu v Písku, obor grafický design, kde se zdokonalovala pod vedením učitelů Jiřího Řeřichy, Dalibora Řihánka, Františka Doubka a Milana Kohouta. Kresba a grafické disciplíny jí učarovaly a snažila se o zvládnutí všech technik. Svůj

um a talent se rozhodla dále rozvíjet na Jihočeské univerzitě v Českých Budějovicích studiem výtvarné výchovy pro základní umělecké školy. Průvodci ve světě umění jí zde byli dr. Věra Vejsová, doc.

Lenka Lešňovská, foto J. Škrabánková

Lenka Vilhelmová a Roman Kubička. Zde se nadchla i pro další materiály, zejména pro sklo, ale její zájem o klasické grafické techniky nezanikl. Svoji tvorbu pak předvedla na dvou samostatných výstavách, kde vystavila keramické a skleněné objekty, plastiky, malbu a grafiku. V grafice upřednostňuje vícebarevný linoryt, v němž ztvárňuje své představy jak v malých tiscích, zejména v exlibris, tak ve větších grafičkách, kterými v současnosti mapuje své město. Zajímavá jsou její ztvárnění architektury s citlivým

smyslem pro detail, kterými zaujala mnohé sběratele. Nepřehlédnutelné jsou její improvizace v monotypu, kde uvolňuje svou fantazii v abstraktních motivech. Nebojí se experimentu a kombinuje tisk s následným dotvářením jinou technikou.

Lenka Lešňovská, X3/8, 2020

Exlibris zatím vytvořila převážně jen pro své přátele-sběratele a pro soutěže.

Kontakt: lenka.lesnovska@seznam.cz.

Pavel Pich

ZE ZÁSUVK ANTIKVARIÁTŮ PŘÍTEL UMĚLCŮ Dr. JOSEF JANDA A JEHO EXLIBRIS

V roce 2021 vzbudila mimořádný zájem uměnímilovné veřejnosti pražská výstava díla Marie Čermínové-Toyen. Ve 30. a 40. letech minulého století patřil její přítel a mecenáše MUDr. Josef Janda (1898-1960), pražský dermatolog a venerolog, pocházející z kutnohorské lékařské rodiny, vědec a publicista. V průběhu 1. světové války byl v Rusku zajat a vrátil se jako legionář, přesvědčený bolševik a šířitel sovětských myšlenek. Miloval umění a přátelil se s levicově smýšlejícími umělci. Dobře

jej poznal jeho synovec Ludvík Bass, toho času vědecký pracovník v Brisbane, syn Jandovy sestry provdané za Antonína Basse z kutnohorské židovské komunity. V knížce *Eseje z obou džbánů* (Dokořán 2004) v kapitole *Pohřeb a dvě svatby* charakterizuje dr. Jandu: „V Praze byl kamarádem a štědrým mecenášem avantgardních malířů a básníků, s nimiž pravidelně prohýřil svoje značné příjmy. ... Byl to urostlý, elegantní, v mládí krásný muž, teď [r. 1943] už trochu obtloustlý a poznamenaný stopami dvou desetiletí flámování.“

Toyen (Marie Čermínová), P2+T, 1935

Nutno dodat, že v období nacistické okupace, kdy Ludvíkův otec uprchl do Anglie a matka se s ním naoko rozvedla, aby zachránila syny před perzekucí,

MUDr. J. Janda rodinu své sestry štědře podporoval. Nezapomínal ani na své umělecké přátele, v roce 1943 si objednal u Františka Tichého portrét. Téhož roku (1943) se oženil s Mílou Homolo-

tech Z mého života uvádí: „Malíři počítali s tím, že některý jejich obraz z výstavy bude putovat k dr. Josefu Jandovi do jeho sbírek. A Janda je málokdy zklamal. Vědělo se, že svou sbírku budoval s nezištností. Když jsme vydávali své surrealistické publikace, těžko bychom se obešli bez jeho pomoci. Ale Janda patřil k nám a měl radost, když pomohl realizovat dobrou myšlenku.“

Reálným dokladem přátelského vztahu Toyen a dr. Jandy je antikvární výtisk knihy, který byl před časem v online nabídce jednoho z obchodů. Jednalo se o knihu Hermanna Hesse *Siddhárthah*, kterou vydala Družstevní práce roku 1935 a Toyen ji ilustrovala. Tento výtisk malířka doplnila vlastnoruční dedikací: *Dr. Jandovi přátelsky Toyen. 20. 12. 35.* Dále bylo v knize na přideštní vlepeno Jandovo exlibris, také v provedení Toyen. Tato knižní značka

Toyen (Marie Čermínová), P2+T, 1936

vou. Ludvík Bass se jako chlapec svatby zúčastnil a poznamenal si humorné básnické kreace přítomných hostů, ženinových uměleckých přátel V. Nezvala, K. Konráda, K. Biebla, K. Bednáře. Jandova umělecká přátelství vznikala ve 30. letech a utužovala se nejen rozhovory a společnými flámy, ale i sponzorováním některých činností, např. vydáním revue *Surrealismus* nebo zakoupením obrazů přímo z výstav. V jeho sbírce se nacházela díla E. Filly, F. Tichého, J. Štyrského, Toyen, J. Šímy a Y. Tanguyho. Nezval ve svých pamě-

Toyen (Marie Čermínová), P2+T, 1937

patří k těm, ve kterých malířka uplatnila variace motivu lidského oka; z dalších jmenujme exlibris sběratele R. Hršela nebo tři nakladatelská exlibris pro edici Symposion dr. Škeříka z let 1936-1937 (více o nich ve Sborníku SSPE 2008, resp. 2020). Vyznačují se proměnlivým výrazem oka v závislosti na intenzitě citů a odrážejí postupně přijetí principů surrealismu, včetně zobrazení strachu, hrůzy a bolesti. Malíččin zájem o výraz očí určitě nebyl náhodný. V této souvislosti si dovoluji citovat několik vět ze studie přítelkyně Toyen Annie Le Brun publikované v katalogu výstavy Toyen. Snící rebelka (2021): „*Ona se dívala, dívala a dívajíc se, viděla. Ne nadarmo na úvod každého miniaturního alba svých fotografií vlepila fragment jedné z nich, na které figuruje pouze její oko. Úžasné oko na číhané, které od jedné země ke druhé, od jednoho prostoru k druhému, od jedné atmosféry ke druhé hledalo obrazy, které nás mohou přenést za realitu. Neboť zkoumá-li Toyen tvary stejně intenzivně jako subtilně, chce tím hlouběji proniknout tajemství bytostí a věcí, stejně jako tajemství samotného obrazu.*“

Jana Parýzková

PAMĚTNÍ DESKA JINDŘICHA IMLAUFA

Dne 21. 8. 2021 byla slavnostně odhalena pamětní deska spisovatele, publicisty, překladatele, fotografa a v neposlední řadě také sběratele exlibris Jindřicha Imlaufa (9. 2. 1881 – 15. 8. 1921) na jeho rodném domě v Novém Městě nad Metují, Komenského 12. Město tím připomnělo 140. výročí narození a 100. výročí úmrtí této zajímavé, téměř zapomenuté osobnosti.

Samotnému odhalení nové pamětní desky předcházelo setkání příbuzných J. Imlaufa s představiteli města a zástupci institucí, které uchovávají části Imlaufovy pozůstalosti, v městské knihovně. Část jeho osobní knihovny je uložena v Městské knihovně Nové město nad Metují (asi 140 knih s vlepými exlibris) a v Knihovně Národního muzea je

Pamětní deska na rodném domě J. Imlaufa, foto V. Jindřich

uchovávána Imlaufova malá, ale zajímavá sbírka exlibris (přes 1100 kusů). Po slavnostním odhalení nové pamětní desky se celá společnost odebrala na novoměstský hřbitov, kde byly na hrob J. Imlaufa položeny květiny. Celou akci zorganizovala paní Mgr. Markéta Mrázková. Imlaufovu sbírku exlibris darovala Knihovně Národního muzea sestra J. Imlaufa paní Folkertová v roce 1932 a v témže roce byla také uspořádána z této sbírky v Národním muzeu poměrně rozsáhlá výstava. Vystaveno bylo

na 850 exlibris v prostorách Hollarea, exlibris byla uspořádána abecedně podle autorů. Podruhé byla sbírka představena v roce 2014 v Imlaufově rodném městě. Sbíрка je prozatím nezpracovaná, ale při přípravě výstavy do Nového Města nad Metují byla kompletně digitalizována a byl pořízen její hrubý soupis. Díky tomu s ní lze již v omezeném rozsahu pracovat a bylo z ní čerpáno například při přípravě soupisu exlibris S. Boušky, se kterým se J. Imlauf pravděpodobně dobře znal a jehož knižní značky nejsou lehce k dohledání ani ve velkých kolekcích renomovaných sběratelů, jako byli K. J. Obrátil nebo M. Novotný. J. Imlauf byl velkým obdivovatelem J. Váchala, který pro něj vytvořil tři exlibris a namaloval po Imlaufově smrti jeho portrét, který je vystaven v Galerii moderního umění v Hradci Králové. Další autoři, kteří pro J. Imlaufa majetnickou značku vytvořili, byli např. Václav Černý, Vítězslav Fleissig, F. Příhoda a Felix Jenewein.

P. S. Jako zapáleného fotografa–průkopníka by Jindru Imlaufa jistě zaujalo, kolik se na vzpomínkové akci sešlo fotografů s mobily i profesními fotoaparáty.

Martina Vyšohlídová

ZPRÁVA Z MORAVSKÉ TŘEBOVÉ

Posílám dobrou zprávu – konečně se nám podařilo, po dvou zrušených setkáních v letošním roce, uskutečnit 23. 10. 2021 celostátní setkání sběratelů a přátel grafiky v krásných prostorách Muzea Moravská Třebová.

Přes nedobrou epidemickou situaci k nám přijelo téměř 60 účastníků z Moravy, Prahy a Vysočiny. Součástí setkání byla vernisáž výstavy pana Güntera Huj-

bera. Máme ho zde v Moravské Třebové moc rádi – už pro nás vytvořil hodně krásných grafik a je oblíbený i mezi občany Moravské Třebové – nesběrateli, vždyť nám vytvořil několik krásných grafik s tematikou města.

Výstava Güntera Hujbera

Výstavu pan G. Hujber zaměřil na jeho méně známé grafické práce – vždyť se sešli především sběratelé, kteří jeho exlibris důvěrně znají. Proto vystavil volné grafiky a grafiky pro krásné bibliofilie: *Bestiář* Guillaumea Apollinaire, *Jámu a kyvadlo* a *Havrana* E. A. Poea, *Kytici* K. J. Erbena a další. Výstava trvala do konce listopadu a byla hojně navštívena.

A k setkání? Myslím si, že většina sběratelů se radovala už z toho, že jsme se mohli sejít, prohlédnout si krásnou výstavu a pak si vyměňovat ta krásná malá potěšení našeho života.

Také letos jsme setkání osvěžili tombolou a děkuji všem, kteří do ní přispěli.

Bylo to milé rozptýlení a radost ze získaného lístku. Děkuji všem, kteří přijeli, panu G. Hujberovi za výstavu a Muzeu Moravská Třebová za to, že nám poskytlo přístřeší.

Budeme se těšit na další setkání a věřit, že už bude jenom lépe.

Za moravskotřebovské sběratele

Marie Moravcová

VZPOMÍNKA NA ANTONÍNA ODEHNALA A JEHO VÝSTAVU V ADAMOVĚ V ŘÍJNU 2021

Akademický malíř, grafik a pedagog A. Odehnal by se roce 2021 dožil 90 let. Narodil se 15. 4. 1931 ve Skalici nad Svitavou a zemřel 19. 4. 2017 v Brně, kde prožil celý svůj život.

Členům našeho spolku je znám především jako tvůrce exlibris, kterých vytvořil přibližně 300. Tleskali jsme mu při předávání cen za jejich tvorbu v Chrudimi a v dalších sjezdových městech – získal ocenění i v mnoha zemích Evropy a také v Číně.

K nedožitému výtvarníkovu jubileu přivítali jeho přátelé výstavu jeho díla v Adamově ve Společenském centru, v místě, kde také dříve často vystavoval u svého přítele, galeristy Jaroslava Budiše.

K úspěchu výstavy přispěla jeho dcera Alena Jedličková, která kráčí ve šlépějích svého otce – vyučuje grafiku na stejné škole, SŠUD Brno (dříve SUPŠ).

V úvodním projevu na vernisáži seznámila přítomné s grafickými technikami vystavených prací. Rozhodla se zcela netradičně a vůbec poprvé vystavit velkoformátové uhlové kresby z let 1953–1959, které její otec vytvořil v době studií na AVU v Praze u prof. Vladimíra Silovského. Mohli jsme tak nahlédnout ke kořenům

tvorby A. Odehnala, z kterých čerpal celý život, pečlivě připraven již předchozími studii na SUPŠ v Brně.

Tzv. *Pražské kresby* mu sloužily i při tvorbě grafických listů, se kterými absolvoval AVU v Praze. Kresby z cyklu *Pražské ulice* (např. *Metaři*, *Stromovka*, *Bruslení pod*

Antonín Odehnal, rytina Václav Fajt, čtyřbarevný ocelotisk, 1998

Antonín Odehnal, rytina Václav Fajt, čtyřbarevný ocelotisk, 2007

Antonín Odehnal, rytina Jaroslav Tvrdou, ocelotisk a hlubotisk, 2017

Karlovým mostem a další) jsou důkazem, jak dokonale ovládl figurální kresbu. Tu také vyučoval ve svých hodinách na SUPŠ v Brně spolu s grafickými technikami.

A. Odehnal je rovněž autorem stále velmi vyhledávaných knih o grafice *Grafické techniky* (pro studenty SŠUŘ, 1996) a *Grafické techniky. Praktický průvodce* (ERA, Brno, 2005). Na výstavě v Adamově byly vystaveny i další jeho náměty – témata sportovců a krajin. Expresivní zápasy boxerů, chvíle vyčerpání, souboje judistů. Za tato díla získal v r. 1991 své největší ocenění, stříbrnou medaili na Podzimním salonu v Grand Palais v Paříži. V krajinách, uprostřed přírody nalézal A. Odehnal uklidnění. Jeho grafické listy z jižní Moravy, témata mizejících lužních lesů, stromů a další, jsou lyrickým vyjádřením, snovými obrazy, pro které kombinoval grafické techniky za častého použití zejména rezerváže a akvatinty.

S tvorbou A. Odehnala se setkávají všichni obyvatelé České republiky prostřednictvím poštovních známek od r. 1998, kdy mu byla konečně dána možnost (dříve výsada pražských autorů) zasáhnout i do tohoto odvětví grafické tvorby. A velmi úspěšně! Jeho první poštovní známka (chrám sv. Barbory v Kutné Hoře) se stala třetí nejkrásnější známkou roku 1998. Od té doby byl žádaným autorem poštovních známek. Vytvořil jich celkem čtrnáct na náměty poutních míst, památek UNESCO, krás naší vlasti a českých osobností. Poslední svou poštovní známku vydanou k oslavě 200. výročí vzniku Moravského zemského muzea v Brně 21. 6. 2017 již bohužel nemohl zájemcům podepsat.

A. Odehnal byl členem SČUG Hollar, SSPE a Sdružení Q Brno. Svým dílem

je zastoupen v našich předních galeriích a v soukromých sbírkách. Každým novým rokem jsme s radostí očekávali jeho PF. Tvořil je s láskou a humorem, pro sebe, rodinu a přátele. Zobrazoval bitevní lodě, vinaře z jižní Moravy, meditace starých Římanů... Vše pod názvem „Musíme si pomáhat!“ Opravdu bychom měli! Z výstavy by měl radost.

Jarmila Janků, Brno

ČINNOST PLZEŇSKÉ SEKCE SSPE V ROCE 2021

Členové plzeňské sekce SSPE, jmenovitě Mgr. Vlasta Šuhajdová a Ing. Jan Langhammer, CSc., uspořádali v září roku 2021 výstavu *Grafické techniky: dřevorez, dřevoryt, linoryt* v Galerii Evropského domu v Plzni. Pořadatelem výstavy byla Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje a jejím pracovnícím patří za to velký dík. Bylo na ní vystaveno

78 exlibris a 51 volných grafik, ve vitrínách byly ukázky xylografických tisků a štočky pro tisk dřevorytů a linorytů. K výstavě byl vydán katalog ve formátu A4 o 36 stranách s reprodukcemi všech vystavených grafik, který opět s velkou pečlivostí připravily pracovnice SVKPK. Výstava byla zahájena vernisáží dne 31. 8. 2021 a trvala do 1. 10. 2021. Mnohokrát odsunutá výstava *Tvůrci exlibris v západočeské oblasti* byla zahájena v Městské knihovně v Plzni v Polanově síni 5. 10. 2021 a doplněna přednáškou s promítáním téměř dvou set exlibris; obojí připravil J. Langhammer. Další výstavu v Galerii Evropského domu s názvem *Stanislav Kulhánek – výtvarný proces* připravili Bc. Jindřich Hotový a opět paní Mgr. Vlasta Šuhajdová. Na výstavě byl představen výtvarný postup: kresbný návrh, kopírování na průsvitku pro přenesení kresby na kovovou desku pokrytou ochranným krytem odolným vůči kyselině, vyleptaná deska a vytištěný grafický list. Vystaveny byly volné grafické listy, exlibris a novoročenky provedené technikou leptu, ve kterém byl S. Kulhánek mistrem. Výstava byla zahájena 30. 11. 2021 a trvala do 17. 12. 2021.

V Radnicích v Galerii U Kellerů bylo v roce 2021 uspořádáno devět komorních autorských výstav exlibris, novoročenek a volné grafiky ze sbírky J. Langhammera: Alois Moravec (2), Karel Musil, Karel Němec, Karel Oberthor, Antonín Odehnal, František Peterka, Jindřich Pileček a Václav Pokorný. Děkuje me Mgr. Renému Kellerovi za pořádání těchto výstav.

Lgh

ZEMŘEL JOSEF LADISLAV JÍCHA

Josef Ladislav Jícha, malíř, grafik, ilustrátor, básník a dopisovatel plzeňských deníků, zemřel 18. srpna 2021. Narodil se 7. 11. 1934 v Plzni. Retrospektiva jeho výtvarné činnosti, která se postupně konala po dobu předchozích dvou let u příležitosti jeho osmdesátých pátých narozenin, by se nevešla do jedné plzeňské galerie, a tak jsme s radostí putovali po mnoha místech v Plzni, až výstavy zastavila covidová pandemie a nakonec autorova smrt. Podle sdělení jeho dceřry Mgr. Martiny Malecové však budou výstavy pokračovat i nadále. Jednotlivé

Josef Ladislav Jícha, foto Patrik Bauer

výstavy vždy představily specifickou část autorovy tvorby: malbu, kresbu, užitou grafiku, volnou grafiku. Při vernisážích, vždy hojně navštívených, nechyběly hudební produkce, úvodní slova k výstavě a samozřejmě osobní vzpomínky autora, který byl často k nezastavení. Byla to

vždy úsměvná setkání s autorem, který celý život rozdával lidem radost jak svým osobním projevem, tak svojí tvorbou.

J. L. Jícha byl dlouholetým členem SSPE (od roku 1981) a vytvořil více než 150 exlibris; před rokem 1990 litografií a potom jako počítačové reprodukce kreseb. Dostal se do širšího povědomí pracemi pro belgické sběratele, exlibris tvořil zejména pro své přátele, poměrně zřídka pro sběratele (L. Opatrný). Dvakrát byli s jeho exlibris seznámeni sběratelé prostřednictvím encyklopedií Artura Maria da Moty Mirandy (1988 a 2014). Pro milovníky betlémů vytvořil mimo jiné Českotřebovský železniční betlém, který nedávno vyšel v druhém vydání. Zatím nebyl tento betlém v Plzni vystaven a neuskutečnila se ani samostatná výstava exlibris a novoročenek. Bylo by dobré tento dluh autorovi splatit.

Jeho dílo a osobní vzpomínky na „vodníka Pepina“ zůstávají.

Čest jeho památce!

Jan Langhammer

Výběr z literatury:

LANGHAMMER, Jan. *Soupis exlibris třinácti plzeňských autorů*. Plzeň: Státní vědecká knihovna v Plzni, 2000. Josef Jícha (103 položky).

JÍCHA, J. *Vánoční hvězda*. Knižní značka 4/2005, s. 93–94.

LANGHAMMER, J. *Josef Jícha, malíř a grafik*. Knižní značka 4/2009, 97–99.

JÍCHA, J. L. *Vzpomněnky*. Knižní značka 4/2014, 114–115.

LANGHAMMER, J. *Josef Ladislav Jícha*. Katalogový list, 2018.

LANGHAMMER, J. *Josef Ladislav Jícha oslavuje v Plzni výstavami*. Knižní značka 4/2019, 112–114.

KDYŽ ODJÍZDÍ KRÁL

Vzpomínka na Karla Beneše

Ne, nechci psát o jízdě králů z Vlčnova, ani o panovníkovi, který se právě vydal na návštěvu k jinému vládci, ale o Karlu Benešovi, rodákovi z moravského Vlčnova, který je nekorunovaným králem kresby. Král, jenž kresbu povýšil na malý zázrak. Stačí si vzít do ruky kteroukoliv knihu, již ilustroval (a bylo jich několik desítek), nebo grafický list, zpracovaný převážně technikou kamenorytiny

Karel Beneš, z obálky knihy NOVÝ. I. Davídek doma i ve škole, P7, 1970

a barevné litografie a dáte mi určitě za pravdu. Jeho nezaměnitelná kresba je půvabná, něžná, potvrzuje nevšední talent člověka, jenž se radoval ze života, miloval svou rodinu, obdivoval krásu přírody i architektonické skvosty malebně umístěné v krajině. Obdivoval, kreslil a maloval vše s poetickým nadhledem a ta čistá linka byla plná života, zachycovala pohyb člověka, zdůrazňo-

vala ladné linie ženského těla, vdechla život rozpustilému psíkovi či běloušovi, který právě zvedl hlavu z vysoké trávy, kde se pásł. Taková to byla linka, již Karel mistrně ovládal a jehož ruka ji přenesla na papír či hladkou plochu kamene. A pokaždé se stal ten malý zázrak, zrodilo se dílo zasluhující obdiv diváků, radost sběratelů a nadšení nás, jimž učarovaly obrázky se jménem a slovy *Ex libris*. Stovky drobných opusů se zrodily v jeho ateliéru, do něhož jsem tak rád chodil po dřevěných schodech až kamsi do nebes, kde bylo Karlovo království. Sedávali jsme ve světle ozářeném ateliéru, prohlíželi kresby i grafiky v době, kdy jsme pracovali na jeho monografii. Karel vyprávěl o svém dětství ve Vlčnově (narodil se 1. 5. 1932), o studiích na Vysoké škole umělecko-průmyslové v Praze v ateliéru profesora Antonína Strnadela, o prvním setkání s budoucí manželkou Danielou, kterou poznal při studentské brigádě na stavbě socialismu, při budování Nové huti Klementa Gottwalda. Vše s humorem, takovým milým a laskavým. Však ta slova, vždy moudrá a někdy velice poučná, vyprávěl s potěšením člověk, který žil naplno, bez zloby a nenávisti. Slova byla tak milá, obrázky tak krásné, plné životní moudrosti a něhy, akvarely zachycovaly život se všemi detaily, drobné lístečky s přípisem textu se vyznačovaly námětovou pestrostí a vyjadřovaly přání objednatelů. Karel Beneš se nezalekl žádného motivu. Se stejnou jistotou nakreslil a litograficky zpracoval namlouvání páva (*W. K. de Bruijn*), klau-na obdivujícího odvážnou krasojezdkyni (*JUDr. Zdeňka Sochorová*) nebo Antonína Dvořáka, kterého uzavřel do notové osnovy (*Pierre Maier*). Pokud si

objednatel přál půvabnou dívku, pochopitelně bez zbytečného oděvu, pak Karel nezaváhal a dívka se něžně protahuje u bambusové houštiny v laguně, kde modrá voda obklopuje skaliska ostrovů (*Ichigoro Uchida*). Každý motiv nese onu pečeť potvrzující jistotu kresby i znalost vybraného námětu. Jen se podívejte na nevěstu z Vlčnova (*Jitka Bednaříková*), jak se usmívá v honosném kroji plném zářících barev, krajec a drobných perliček. A už jsme zase na Moravě a Karel znovu vzpomíná na dětství, na návraty do kraje, kde každým rokem vyjíždí na bílém koni mladičký král, kde víno zraje a chutná ve skleničkách, potěší duši, osvěží mlsný jazýček, pak zvedneme s Karlem skleničku červeného, v němž se odráží český granát i vzácný rubín, zakýváme pohárky, přivoníme, sluneční paprsek se ponoří pod hladinu a zabliká ohnivým světýlkem... Sedím v lavici strašnického krematoria, moravské melodie nedovolují očím ronit slzy, vzácná a upřímná slova syna Pavla připomínají život člověka, umělce, který rozdával radost, pak se opona pomalu zatahuje a král králů, umělec, který respektoval, ctil a ve své tvorbě používal kresbu, nasedá na pomyslného bělouše, honosně ozdobeného, a odjíždí do nebeského království, kde nikdo netrpí a radost potěší lidskou duši. Karel nás opustil 28. září 2021 a už se jen usmívá tím svým krásným úsměvem...

Karel Žižkovský

Literatura:

LANGHAMMER, J. *Karel Beneš*. Knižní značka 2/2012, s. 33.

ŽIŽKOVSKÝ, K. *Něžný kreslíř Karel Beneš*. Knižní značka 2/2017, s. 42.

ZEMŘELA NADĚŽDA SYNECKÁ

Nebyla členkou SSPE, ale přesto se zapasala výrazně do tvorby exlibris a novoročenek, dokonce získala za exlibris několik mezinárodních ocenění. Tvorbě exlibris se věnovala zejména v šedesátých a sedmdesátých letech minulého století. Zúčastňovala se přehlídek a sou-

Naděžda Synecká, C3

těží jak v Chrudimi, tak v zahraničí (Sint-Niklaas, Commo, Frederikshavn, Malbork). Věrně doplňovala svými grafikami soubory grafických listů, kterými se náš spolek a české grafické umění reprezentovaly na zahraničních sjezdech sběratelů exlibris (Hamburk, 1966; Budapešť, 1970). Byly sestaveny pouze dílčí soupisy jejích exlibris. Od roku 1995 se pravidelně zúčastňovala přehlídek Grafika roku a získala zde čtyři ocenění.

Narodila se 23. 8. 1926 v Praze. Studovala grafiku v Officině Pragensis u Jaroslava

Švába (1944–1946) a pak na AVU v Praze v grafické speciálce prof. V. Silovského (1946–1950). Členkou SČUG Hollar byla od roku 1963. Ve své umělecké tvorbě se věnovala knižní ilustraci, kresbě, volné grafice, ale i tvorbě plastik a reliéfů. Je autorkou své jediné československé poštovní známky z roku 1964 Mezinárodní zimní univerziáda – lyžování.

V úvodu k autorské výstavě N. Synecké v roce 2013 v Galerii Hollar Alena Lauferová uvádí: „Od mládí byly její velkou vášní filozofie, biologie i psychologie, náboženské směry, archeologie a astronomie. Grafička vytváří nezaměnitelné kompozice jak v malém, tak hlavně ve velkém formátu. Typická je pro ni technika kombinovaného barevného leptu, často doplněného expresivní dynamickou kresbou nebo transparentním přetiskem. Hodně experimentuje. Podoba grafik vzniká v dílně ve spolupráci s výborným tiskařem Milanem Dřímalem. Autorka se snaží pomocí barvy a světla zachytit vibrace světla a zvuku ve vesmíru. Její grafické listy jsou meditací nad vesmírným životem a skutečností lidského vědomí.“

N. Synecká nás oslovovala svojí nezaměnitelnou grafickou tvorbou ještě done dávna. Zemřela 11. 9. 2021, bylo jí devadesát pět let.

Čest její památce!

Jan Langhammer

Literatura:

NOVOTNÝ, S. *Grafika Naděždy Synecké. Grafika. Sborník drobné grafiky.* Chrudim 1980.

KAIZL, M. *Naděžda Synecká (soupis exlibris).* Zprávy SSPE 66–68. 1966, s. 27–28.

ZEMŘEL JAN SOUVEREIN Z NIZOZEMSKA

Jan (Johan) Souverein, nizozemský antikvář a sběratel exlibris, patřil mezi naše nejstarší členy jak svým věkem (*22. 8. 1922), tak délkou svého členství; byl naším členem od roku 1966. Zemřel 6. 10. 2021, dožil se téměř jednoho sta let. Mezi našimi členy a zejména mezi českými grafiky měl řadu přátel. Vlastnil exlibris a novoročenky mnoha českých grafi-

v SSPE ukončil. Zasloužil se o šíření dobrého jména českého grafického umění v zahraničí. Čest jeho památce!

Jan Langhammer

Literatura:

PANENKA, I. *Pokus o gratuláciu k neuveriteľnej osemdesiatke Johana Souvereina*. Knižní značka 4/2002, s. 82.

VÝBOR SSPE. *Johan Souverein – 50 let členství v SSPE*. Knižní značka 4/2017, s. 131.

Hana Storchová, C3, 1988

ků, např. C. Boudy, E. Kotrby, J. Lieslera, L. Jiřincové, B. Krátkého, A. Borna, O. Čechové, V. Suchánka, O. Kulhánka, V. Komárka, Z. Mézla, J. Boudy, E. Haškové a H. Storchové. Navštěvoval Československo, v roce 1980 se zúčastnil naší valné hromady. Teprve nedávno své členství

PĚT SET LET OD POPRAVY VÁCLAVA BUDOVCE Z BUDOVA

Václav Budovec z Budova (1551–1621), český politik, diplomat, teolog a spisovatel byl popraven na Staroměstském náměstí v Praze 21. června 1621 rukou kata Mydláře jako druhý po Jáchymu Ondřeji Šlikovi z příkazu císaře Ferdinanda II. za účast na stavovském povstání proti Habsburkům.

Jeho konfiskovanou knihovnu, obsahující převážně teologickou literaturu, získal Jaroslav Bořita z Martinic, který ji včlenil do rodové knihovny ve Smečně. Jako celek se nedochovala, je rozptýlena v řadě knihoven domácích i zahraničních, např. v Knihovně Národního muzea, Národní knihovně ČR, knihovně františkánů u Panny Marie Sněžné v Praze, knihovně františkánského kláštera ve Slaném aj. Vazby knih jsou opatřeny supralibros se jménem majitele (W. BVDOWEC) a letopočtem.

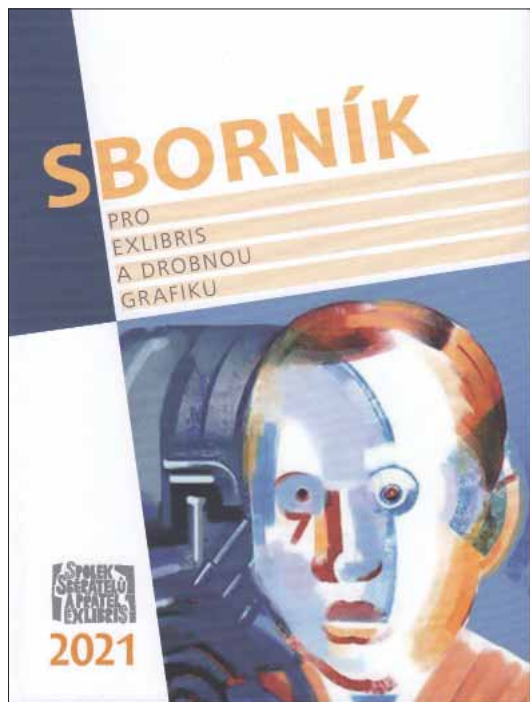
Lgh

PUBLIKACE

■ **ŠUCHMAN, Josef. *Moudrá sova 2. Bibliografické soupisy produkce některých bývalých nakladatelství a některých bibliofilských i jiných edic.*** Praha: Spolek českých bibliofilů, 2021, 84 s., obálka s titulem. 3 obrázky, 21×15 cm. Tisk: Praha, Powerprint, 300 výtisků. Výtvarný doprovod Boris Jirků. Vyšlo jako příloha Zpráv Spolku českých bibliofilů č. 1/2021. Obsah: Připomenutí snahy o vznik krásných knih a bibliofilii. Bibliofilské tisky z českých nakladatelství. Odkazy na edice dalších minulých vydavatelů bibliofilii. Odkaz na současné nakladatele bibliofilii. Soupis překladů E. A. Poa: Havran. V zajímavé a přehledné publikaci lze nalézt rovněž odkazy na exlibris a jejich tvůrce.

■ **Sborník pro exlibris a drobnou grafiku 2021.** Praha: SSPE, 2021, 176 s., tištěno barevně, 481 obrázků (včetně obrázků na obálce), 14 fotografií, 22×16,7 cm, lepená vazba, redaktor Ing. Ladislav Žák, editor doc. PhDr. Felix Černochoch, CSc. ISBN 978-80-906980-6-2. Obálka, grafické řešení a příprava tisku Stáňa Laňková, Praha.

Tisk: Praha, Fastr typo-tisk, 500 výtisků. Věnováno Karlu Čapkovi, Josefu Čapkovi a století slova robot. Sborník má 22 samostatných statí, dva úvodní články, dva závěrečné a pozvánku na sjezd SSPE v Brně v roce 2022. Statě: ČEJKA. Josef a KROPÍK, Karel. *I knihy mají své bratry aneb Kam odešly laně?* DVOŘÁČEK, František. *Bratři Čapkové a jejich umělecké stopy na Moravě.* KUBÍČEK, Tomáš. *Čapkové a Trutnov.* ERHART, Gustav. *Literární expresionismus Josefa Čapka.* RUMBLAROVÁ, Marie. *Josef Kábrt, akademický malíř, ilustrátor, grafik a výtvarník animovaného filmu.* MAREŠ, František. *Cyklus křížové cesty Vladimíra Komárka je v ohrožení. Začal boj o záchranu. Spolek shání peníze i podporu.* MAREŠ, František. *Velký vzkaz o lidské (ne) obyčejnosti.* MAREŠ, František. *Ba-*

lada o písni, kterou znáš. KROPÍK, Karel. *Jiří Suchý, mladý devadesátiletý muž.* ŠECHTL-
OVÁ, Marie Michaela. *Grafika v pohybu aneb Pierot.* SASSMANN, Alois. *Rozhovor s Marií Šechtlovou. Podněty k vernisáži výstavy Největší z pierotů v Malšicích.* TAUFEROVÁ, Iva. *Úspěch českého výtvarníka. (Pavel Hlavatý).* ČERNOCH, Felix. *Český zázrak Jiří Trnka.*

SASSMANN, Alois. *Dobroslava Bilovská, zapomenutá moravská umělkyně*. JANIŠ, Kamil. *Stál u kolébky sběratelství ex libris. (K. J. Obrátil)*. TIETZ, Petr. Karel (Kája) Saudek. LANGHAMMER, Jan a VYŠOHLÍDOVÁ, Martina. *Obrazový soupis exlibris Sigismunda Boušky*. PELEŠKA, Rudolf. *Informace o výstavě souboru filmových plakátů*. PARÝZKOVÁ, Jana. *Grafická produkce Lyry Pragensis a její nejvýznamnější autoři*. PARÝZKOVÁ, Jana. *Před padesáti lety byla zahájena subskripce v Lyře Pragensis*. JIRÁSEK, Libor. *Vzpomínka na Galerii U Dvou čápů*. VINKLER, Jiří. *Jubilující výtvarníci v roce 2021*. ČERNOCH, Felix. *Vypořádání nejenom covidové*. Sborník obdrželi všichni členové SSPE zdarma.

■ **LANGHAMMER, Jan – VYŠOHLÍDOVÁ, Martina. *Soupis exlibris Emmericha Aloise Hrušky***. Praha: SSPE, 2021, 20 stran, 15 obrázků, 21×15 cm. Tisk: Plzeň, Tiskárna Král, částečně barevný tisk, 80 výtisků, pro tisk připravil J. Langhammer. Soupis obsahuje hodnocení autora (A. Fosek, O. Hradečný, S. Vencl, J. Langhammer), abecední soupis exlibris (235 položek z let 1924–1928), soupis novoročenek (9 položek), vysvětlivky, seznam souborů exlibris, seznam exlibris a novoročenek v publikacích E. A. Hrušky a v ostatních publikacích a související literaturu. Soupis je možno zakoupit za částku 30 Kč na adrese SSPE.

■ **ČEJKA, Josef. *Tisky Spolku českých bibliofilů v Praze 1908–2020***. Praha: Spolek českých bibliofilů v Praze v edici Knihovna bibliofila, svazek 2, 2021, 320 s., pevná vazba, 20,5×14,5 cm. ISBN 978-80-907870-0-1. Tisk: Havlíčkův Brod, Tiskárny Havlíčkův Brod, černobílý ofsetový tisk, 300 výtisků, neprodejná členská prémie na rok 2021. Na přední desce signet V. Preissiga z roku 1908. Kniha obsahuje chronologický soupis bibliofilii, knih, publikací a dalších tisků vydaných Spolkem českých bibliofilů v Praze a pro Spolek českých bibliofilů v Praze v letech 1908 až 2020. Josef Čejka byl autorem a redaktorem projektu a sestavil soupis. Přehledy II. a III. a rejstřík sestavil Josef Šuchman. Typografickou úpravu podle layoutu Martina Dyrnka navrhl David Pohribný.

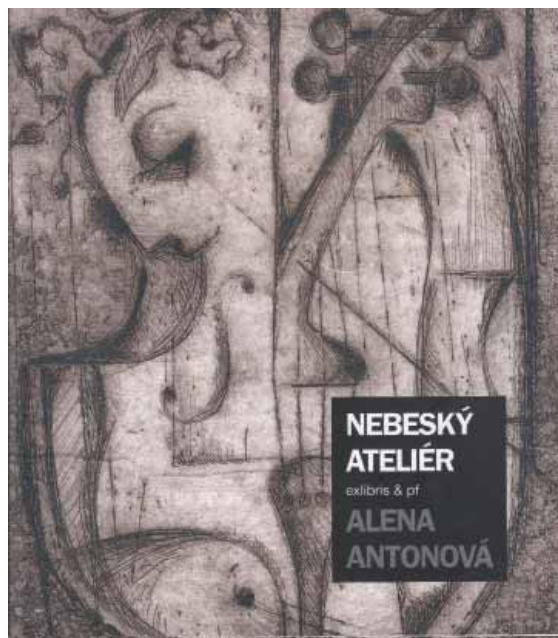
■ ***Almanach Sdružení výtvarných umělců moravsko-slovenského pomezí 2020*** Ročník XXV., 108 stran, 124 obrázků, 118 fotografií, 29,7×21 cm. Redaktoři: Milan Bouda a František Slovák. Tisk: Brno, POINT CZ, barevný digitální tisk, 100 výtisků. ISBN 978-80-905778-9-3.

V úvodu je přehled činnosti spolku v roce 2020. Z následujících článků jsou pro sběratele exlibris zajímavé následující články: Oldřich Jelínek 90. Jaroslav Tvrdoň 70. Jano Köhler. Prezentace členů: Milan Bouda. Novoročenky členů (14): M. Bouda, L2; J. Karský, X3; S. Knotek, C4/col; J. Bureš, C4; A. Šalandová, X3. Novoročenky našich přátel (20): J. Dajč, C4/col; J. Tvrdoň, C2. Ex libris (2): F. Slovák C4/2 a P1.

■ **KŘÍŽ, Luděk. VÁVERKA, Patrik. *Martin Manojlín. Exlibris 1992–2020. Karel Demel. Exlibris 1972–2020. Katarína Vavrová. Exlibris 1994–2019. Herbert Kísza. Exlibris 1973–1993. Herbert Kísza. Exlibris 1994–2007***. Podolí u Brna: Protis, 2021, 18×16 cm. Těchto pět jednotlivých brožovaných monografií obsahuje reprodukce

všech exlibris těchto autorů pro uvedená časová rozmezí. Knihy byly vytištěny ve 120 výtiscích na digitální tiskárně a jsou prodávány na spolkových akcích panem Mgr. Ludškem Křížem.

■ **Nebeský ateliér. Exlibris & pf. Alena Antonová.** Praha: Nakladatelství X2015, 2021,

204 stran, 354 obrázků exlibris, 270 obrázků novoročenek, 3 fotografie, pevná vazba, 25×22 cm. Úvodní text RNDr. Karel Žižkovský (anglický a německý překlad). Kurátor projektu, grafická úprava a zlom Ing. Karel Scherzer. Tisk: Plzeň, TYPOS, tiskařské závody, náklad není uveden. ISBN 978-80-906069-5-1. Krásně vypravená a vytištěná kniha obsahuje barevně tištěná exlibris z let 1949 až 2021 a novoročenky pro roky 1964 až 2021. Pro autorku to jsou téměř celoživotní vzpomínky a pro sběratele skvělá možnost najít v knize vlastní nebo vyměněná exlibris. Vznik knihy usnadnil vzorně vedený archív autorky a jistě i soupisy exlibris a novo-

ročenek vydané SSPE (Straka, J. 1980; Vencl, S. 2004). Kniha je v prodeji v knihkupectvích za 450 Kč a u akademické malířky Aleny Antonové.

■ **BULLETIN 2021. Klub přátel Hollaru.** Praha: SČUG Hollar, 64 stran, 113 obrázků a fotografií (z nich 6 exlibris), obálka, 28 × 23 cm. Tisk: Kostelec nad Orlicí, AG TYP Tiskárna, brožováno, náklad neuveden. Obsah: Piekar, P. Úvod. (–) *Výroční zpráva Galerie Hollar 2020. Výstavy v Galerii Hollar v r. 2020. Výstavy mimo Galerii Hollar v r. 2020. Útržky slov – útržky vět 2020 – 2021. Ocenění členů SČUG Hollar v r. 2021.* Laufrová, A., Kavan, J., Stehlíková, B. Vladimír Suchánek. Sivko, P. *Jubilant Jiří Anderle.* Žižkovský, K. *Oázy ticha v hlučném světě* (T. Bím). Žižkovský, K. *Dvě studentky od Zdeňka Sklenáře slaví letos „kulatiny“* (E. Hašková, A. Khunová). Laufrová, A. *Poselství.* Hana Storchová. Laufrová, A. *Několik střípků* (J. Šíma). Žižkovský, K. *Kouzelník litografického kamene* (K. Oberthor). Roubíčková, R. *František Kupka, Zdenek Seydl. Jan Kotík. Jiří Švengsbír. Jan Antonín Pacák.* Žižkovský, K. *Kreslené hříčky Zdenka Seydla.*

Lgh

ČASOPISY

■ EXLIBRIS ABOENSIS, Nro 115, 3/2021, Finsko

Snadný způsob, jak se stát sběratelem exlibris – sbírka anonymních exlibris. Muzeum Jalmariho Matisty (1879–1947), Humppila. Kreativní dámy na svém 10. jubilejním táboře v Nauvu. Malíř Yrjö Sallakoski (1901–1990), Tampere. Marja-Liisa Mäkilä: Všechny dobré věci musejí jednou skončit... Harri Veijonen: Oživení sběratelství exlibris. Hrůzy války nejsou nikdy zapomenuty (Tauber, H.: Exlibris a příležitostná grafika pod hákovým křížem). Mari Ahokoivu: komiks. Moje exlibris: autorka Anneli Kanto. Exlibris od Mauriho Päivinenena pro televizní moderátory. Moje exlibris: autorka Laila Kohonen. Tvůrci exlibris z Petrohradu, část 8: Viacheslav Begidžanov (Вячеслав Бегиджанов, *1944), Nikolai Domashenko (Николай Домашенко, *1946), Juri Ljukšin (Юрий Люкшин, *1949). Vypravováno písmeny (typografická exlibris). Exlibris finských osobností: Helle Kannila (1896–1972). Podpis autora, Jalmari Finne (1874–1938). Exlibris z časopisu Nuori Voima 5/1933. Aukce exlibris. Maritino téma: ptáci. Norská exlibris. Na s. 11 je reprodukováno exlibris od G. Alexandrova (E. L. B. J. Dívka s rouškou).

■ GRAFIEKWERELD, No. 3., 2021, Nizozemsko

Třetí číslo v tomto jubilejním roce lze právem označit za jubilejní: tři autoři pojednávají o pohnuté historii Vereniging Exlibriswereld. Každý z nich pokrývá období 25 let. Pieter Jonker začíná obdobím 1946–1971, Evert Veldhuizen pokračuje obdobím do roku 1996 a Roland Koekkoek uzavírá řadu posledních dvaceti pěti let. Guus Willemssen vypráví o více než 75 letech sběratelství s četnými příhodami, i daleko za hranicemi. Podzimní číslo je bohatě ilustrováno, tentokrát i historickým fotomateriálem.

■ GRAPHIA, Tijdschrift voor ex-libriskunst. Nummer 2021/3, Belgie

Wojtek Kowalczyk je polský grafik s výjimečným talentem pro kreslení a velmi živou fantazií. Jako umělec působí téměř čtyřicet let, ale v exlibrisovém světě se objevil teprve nedávno a za krátkou dobu si zde vybudoval určité renomé (připojen seznam 33 exlibris). Surrealistická grafika a exlibris Wojtka Kowalczyka: Kowalczyk u svých návrhů vždy vychází z detailní kresby tuší, která je následně graficky zpracována. Formát je často velký, takže tisky vlastně přesahují podstatu tradiční knižní značky. Po obsahové stránce vyniká hravá fantazie designéra, která vždy vyvolá údiv, úžas či překvapení. Stroje ožívají, rostliny metamorfují, zvířata se personifikují, lidé se zhmotňují; člověk splyne se zvířetem nebo materiálem. Každý návrh – obvykle s hlubokou perspektivou – se proto opírá o surrealismus, ale stále si zachovává jasné spojení s realitou.

Wojtek Kowalczyk se narodil v polském Krakově v roce 1960. Po absolvování střední školy navštěvoval ve svém rodišti renomovanou katedru architektury Vysoké školy polytechnické, kde získal magisterský titul. Pracoval jako karikaturista a ilustrátor knih, básnických sbírek a publikací o architektuře Krakova.

Od roku 1996 začal experimentovat s novými grafickými technikami; sám uvádí, že se jedná o sitotisk. Prvních deset exlibris vytvořil pravděpodobně pro své přátele

a umělce ze svého nejbližšího okolí. Kromě mytologických témat jsou na žebříčku preferencí klientů erotické motivy. I v této oblasti projevuje Wojtek svou vášeň pro metafory. Do tohoto kontextu patří i prémiový tisk Goddess of the Waters, který Graphia svým předplatitelům věnovala.

■ **KISGRAFIKA, 2021/4**, Maďarsko

V článku *Na paměť Róberta Königa* vzpomíná Péter Ürmös na před šesti lety zesnulého významného maďarského grafika, který by se letos dožil sedmdesátí let. Dr. Hilda Horváthová nás v článku *Vadászovy skici* seznamuje s některými zajímavostmi návrhů malých grafik velmi oblíbeného grafika Endreho Vadásze. *Nostalgické reklamní účtenky* je název článku, ve kterém Zoltán Dobó Kocsis čtenářům představuje dnes už téměř neznámé reklamní účtenky některých velkých firem, které byly součástí užité grafiky ještě v meziválečném období. Dalším dílem pokračuje seriál dr. Kornélie Vasné Tóthové *Knížní značky významných sběratelů ve Státní Széchényiho knihovně* osobností spisovatele, advokáta, novináře a redaktora Lászlóa Siklóssyho (1881–1951). Dr. Kornélia Vasné Tóthová uvádí čtvrtý díl soupisu malých grafik významného maďarského grafika Károlye Várkonyiho z let 1972–1975. V rubrice o grafických soutěžích je zmínka o první ceně pro Pavla Hlavatého v soutěži v litevských Trokách (Trakai).

<http://www.kisgrafika.hu/ujsag/kisgrafika-2021-4.pdf>

■ **Mitteilungen der Österreichischen Exlibris-Gesellschaft 2/2021**

Profesor Werner Pfeiler: 80 let mladý; narodil se 15. 6. 1941 ve Vídni, jako znamenitý rytec se podílel na rakouských poštovních známkách, zúčastňoval se úspěšně soutěží na plastiky, v roce 1971 se stal členem Rakouské exlibristické společnosti a začal tvořit exlibris v ocelorytině a mědirytině. V letošním roce zanikla měditiskařská dílna Eberhart Schön v Naglergasse Nummer 4 ve Vídni vlivem neúnosného nájemného; byla zde od roku 1937 a tiskly se zde vizitky, dopisní papíry, oznámení, pozvánky (vznikla však již v roce 1922); nyní byly stroje přeneseny do Ungargasse 22 do třetího vídeňského okresu, kde vznikla tiskárna Kirsten Lubachové. Dvě exlibris s motivem kláštera Klosterneuburgu. Je připomenuto 30. výročí vzniku Schrift- und Heimatmuseum Bartlhaus v Pettenbachu, kde byl zřízen zásluhou dr. O. Premstallera kabinet exlibris a byly pořádány četné exlibristické výstavy. Před osmdesátí lety vznikla Dánská exlibristická společnost, od roku 1965 je jejím předsedou Klaus Rödel.

■ **Nordisk Exlibris Tidsskrift 1–2/2021** (Severský exlibristický časopis)

Norská exlibristická společnost může v tomto roce slavit 80. výročí svého vzniku. Valná hromada je plánována na podzim 2021. Časopis je vydáván v úzké spolupráci s Frederikshavn Kunstmuseem s podporou jeho nového ředitele Thomase Rafna. Muzeum vlastní sbírku 250.000 exlibris. Strany 2–20 jsou věnovány sběrateli Tomasu Ostermannovi (*1965) a jsou reprodukovány exlibris na jeho jméno; sbírá převážně erotické motivy (reprodukováno 16 exlibris a grafik a z nich dvě od T. Hřivnáče). Strany 21–40 patří Olehu Derhachevovi (Oleg Dergachov, *1961 Rostov v Rusku), grafi-

kovi, sochaři a pedagogovi, žijícímu ve Francii; je reprodukováno 17 exlibris a grafik. K 80. výročí vzniku Dánské exlibristické společnosti byla vydána brožurka o 32 stranách popisující historii společnosti v letech 1941 až 2021 v nákladu 75 výtisků.

■ **SELC-EXPRESS, Nr. 118 / August 2021, Švýcarsko**

Pozvánka na sjezd SELC 10. a 11. září 2021 v Badenu. Své zprávy a názory o současnosti a budoucnosti FISAE zveřejnili: Olli Ylönen (sekretář), Klaus Rödel a Alice Aeberhardová. 700. výročí smrti Danta Alighierioho připomněla Alice Aeberhardová s ohledem na exlibris a na připravovanou výstavu pro setkání v Bodio Lomnagu v Itálii 15.–17. října 2021. Christophe Geel (*1957) představuje své linoryty, serigrafie a objekty. Následují nekrology: In memoriam Arkadij Pugačevskij z Ukrajiny, Robert Baramov z Bulharka a Vladimír Suchánek. Anotace německé exlibristické novoročenky DEG-Jahrbuch 2021. Pohádka Bremští muzikanti ze sbírky bratří Grimmů a její ilustrace ve formě exlibris.

J. Langhammer, B. Rudas (Kisgrafika)

VÝSTAVY

Galerie HOLLAR, Smetanovo nábřeží 6, 110 00 Praha 1

1.–30. 1. 2022	Jubilanti Hollaru 2022
3. 2. – 27. 2. 2022	Kateřina Vítečková
3. 3. – 27. 3. 2022	Mikoláš Axmann – Závislost
31. 3. – 24. 4. 2022	Krajina – Nekonečno

Galerie U Kellerů, náměstí Kašpara Šternberka 68, 338 28 Radnice

27. 12. 2021 – 6. 2. 2022	Václav Pokorný, exlibris, volná grafika
7. 2. – 20. 3. 2022	Marina Richterová, exlibris, novoročenky
21. 3. – 1. 5. 2022	Ladislav Rusek, exlibris, novoročenky

MEDAILE ZA ZÁSLUHY I. STUPNĚ PRO VLADIMÍRA KOMÁRKA

Prezident České republiky Miloš Zeman vyznamenal in memoriam Vladimíra Komárka, malíře, grafika a ilustrátora, medailí Za zásluhy I. stupně u příležitost státního svátku dne 28. října 2021. Slavnostní udílení vyznamenání ve Vladislavském sále Pražského hradu však neproběhlo z důvodu hospitalizace prezidenta M. Zemana a bylo přesunuto na rok 2022. Prezident M. Zeman vyznamenal 29 osobností, o 9 méně než v předchozím roce. Z nich deset vyznamenal in memoriam.

Výbor SSPE

ZPRÁVY Z VÝBORU SSPE

■ **Výborová schůze 25. 9. 2021** se konala v Trutnově (v průběhu sjezdu) za účasti předsedy M. Petříka, čtyř členů výboru a jednoho hosta. Pan Mgr. Luděk Kříž podal informace o přípravě sjezdu SSPE v Brně v roce 2022; spolek bude žádat o dotace, výbor přislíbil příspěvek 15.000 Kč na sjezdovou grafiku z peněz spolku. Pánové Ing. Ladislav Žák a Mgr. Alois Sassmann sestaví tým dopisovatelů do Knižní značky. Webové stránky SSPE bude spravovat pan Petr Tietz. Archiv SSPE nabídne půjčování zahraničních časopisů členům. Grafický list pro jubily SSPE vytvoří akademický malíř a grafik Herbert Kisza. Rozesílání Knižní značky 3/2021, katalogových listů a Sborníku 2021 zabezpečí předseda Miroslav Petřík.

■ **Výborová schůze 20. 10. 2021** se konala v Praze (Banskobystrická 2085/1) za účasti předsedy M. Petříka, čtyř členů výboru a čtyř hostů. Výbor podá na Ministerstvo kultury žádost o dotaci na vydávání Knižní značky. Vydávání katalogových listů bude omezeno na 4 až 8 listů ročně. Paní M. Vyšehřídová informovala o sbírkách grafiky v Národním muzeu. Pan Mgr. A. Sassmann navrhuje uskutečnit přednášku v Národním muzeu na téma Starý zákon ve sbírce Jiřího Hlinovského. O budoucím trienále exlibris bude diskutovat pan předseda M. Petřík s pracovníci PNP v Praze PhDr. Vilmou Hubáčkovou, CSc., a Mgr. Barborou Vláškovou. Adventní večer je připravován na 3. 12. 2021. Rok 2022 bude rokem Ludmily Jiřincové a Karla Beneše. Knižní značka 3/2021 s přílohami a Sborník 2021 jsou postupně rozesílány těm členům SSPE, kteří je neobdrželi na sjezdu v Trutnově. Pan Mgr. Jakub Pich byl výborem nominován do jury budoucího trienále exlibris v Oděse.

■ **Výborová schůze 23. 11. 2021** se konala jako videokonference za účasti předsedy a tří členů výboru. Novým distributorem spolkových tisků bude ADISERVIS Praha. Termín valné hromady je předběžně stanoven na 18. 3. 2022. Mgr. J. Pich zpracuje dotazník, zda by členům vyhovovalo nahrazení tisku Knižní značky a Sborníku elektronickou formou na webových stránkách SSPE za současného snížení členských příspěvků. Členy redakčního kruhu Knižní značky budou od roku 2022 B. Kocman, Mgr. A. Sassmann a Ing. L. Žák.

PLACENÍ ČLENSKÝCH PŘÍSPĚVKŮ V ROCE 2022

Členské příspěvky pro rok 2022 se podle usnesení valné hromady konané v Praze dne 26. 6. 2021 zvyšují na 1000 Kč pro české členy a 1500 Kč (60 eur) pro zahraniční členy (včetně zvýšených nákladů na poštovné 500 Kč). Čeští členové, kteří dovrší v roce 2022 věk 80 let (a starší), platí snížený příspěvek 400 Kč. Studenti do 26 let platí rovněž 400 Kč. Čestní členové spolku členské příspěvky neplatí. Členské příspěvky je možno platit v hotovosti u pokladníka spolku, např. na valné hromadě, dále vkladem nebo bankovním převodem na účet spolku: číslo účtu 2501272505/2010, variabilní symbol = evidenční členské číslo, případně poštovní poukázkou. Do zprávy pro příjemce uvádějte: jméno – příspěvek 2022. Neztěžujte, prosíme, identifikaci svých plateb!

Pro zasílání plateb ze zahraničí platí číslo účtu vedeného v EUR:

IBAN: CZ3020100000002001272509, BIC: FIOBCZPPXXX, Fio banka, a.s., se sídlem V Celnici 1028/10, 110 00 Praha 1.

Pokud chcete být i v příštím roce členy našeho spolku, uhradte členské příspěvky nejpozději do 31. března 2022. Pokud se rozhodnete členství ve spolku ukončit, oznamte to výboru spolku rovněž do 31. 3. 2022. Vaše členské číslo naleznete vždy na adresním štítku Knižní značky. Členům, kteří nezaplatí včas členské příspěvky, **pozastavíme rozesílání spolkových publikací.**

Výbor SSPE

ŽIVOTNÍ JUBILEA ČLENŮ V ROCE 2022

■ **Padesát let:** 6. 1. Libor POSPÍŠIL, 1. 6. Mgr. Martin MANOJLÍN, 31. 12. Mgr. Lenka ŠLAJEROVÁ.

■ **Padesát pět let:** 22. 5. Ing. Jan VAVERA, 30. 11. Pavel VLČEK.

■ **Šedesát let:** 5. 1. MUDr. Peter BUJDÁK, 12. 1. Martin RYBÁŘ, 3. 3. Stanislav MLÝNEK, 12. 4. Milan SMÉKAL, 28. 4. Ing. Michala DAVÍDKOVÁ, 13. 5. Libor JIRÁSEK, 15. 10. Evžen HALUZÍK, 12. 11. akademická malířka Renáta KAISEROVÁ.

■ **Šedesát pět let:** 14. 2. Miluše KOČOVÁ, 10. 4. PhDr. Evženie KLANICOVÁ, 14. 5. Ing. Petr TYLÍNEK, 15. 5. MUDr. Natálie JANČÁRKOVÁ, 22. 10. Petr BUDINA, 4. 11. Ladislav VAĐURA.

■ **Sedmdesát let:** 22. 1. Zdeněk SKÁLA, 7. 3. Ing. Yvonna ČAPKOVÁ, 5. 4. Josef KOUŘIL, 6. 4. Karel FOJT. 9. 5. akademický malíř Jiří BRÁZDA, 13. 5. Vladimíra NOSÁLKOVÁ, 17. 5. akademická malířka Marie Michaela ŠECHTLOVÁ, 17. 5. Miroslav BÖHM, 3. 8. Jan MAREČEK, 1. 9. Mgr. Jana KÖHLEROVÁ, 5. 9. PaedDr. Vlasta LOPUCHOVSKÁ, 5. 10. PhDr. Zdeněk NĚMEC, 14. 10. akademická malířka Markéta KRÁLOVÁ, 29. 11. Bedřich KOCCMAN.

■ **Sedmdesát pět let:** 22. 2. Ing. Luděk FABINGER, 8. 3. akademický malíř Jan KAVAN, 8. 3. Věra JELÍNKOVÁ, 16. 3. Miloslav DAŘÍČEK, 1. 6. Ing. Ivan BOHÁČ, 9. 9. MUDr. Stanislav BÁRTEK, 14. 10. Mgr. Jiří TICHÝ, 23. 10. Ing. Marie FABINGEROVÁ, 23. 12. Dr. Otakar ŠTAJF.

■ **Osmdesát let:** 28. 2. akademický malíř Karel DEMEL, 12. 5. Jiří PAVLÍK, 8. 6. Jaroslav VÁLEK, 12. 6. Hana BUDSKÁ, 31. 7. Rudolf MAREČEK, 26. 9. Ing. Josef HLAVATÝ, 3. 11. Zdeněk BENÝŠEK, 29. 11. Marie HANUŠOVÁ.

■ **Osmdesát pět let:** 4. 9. Jaroslav LOHYNSKÝ, 20. 12. Josef RUNŠTUK.

■ **Devadesát let:** 14. 8. prof. Ing. Eduard STEHLÍK.

Výbor SSPE všem jubilantům srdečně blahopřeje.

Všichni jubilanti obdrží od výboru SSPE gratulační list s přiloženým hodnotným grafickým listem.

Prosíme členy-jubilanty v roce 2023, kteří nechtějí být uvedeni v seznamu jubilantů pro rok 2023, aby to sdělili v průběhu roku 2022 redaktorovi Knižní značky.

XXVII. FESTIVAL KOMORNÍ GRAFIKY

Tradiční festival v Galerii Hollar na závěr roku byl zahájen vernisáží 18. 11. 2021 a trval do 23. 12. 2021. Úvodní slovo přednesli kurátoři výstavy Ondřej Michálek a Miloslav Polcar. Tato milá přehlídka rozměrově menších grafických listů vhodných jako hodnotný vánoční dárek, představila jak práce starších členů SČUG Hollar, tak práce členů nových.

Laureátem Ceny SČUG se stal Jan Kocman za soubor hlubotisků Plány a laureátem Ceny Nadace Hollar Mikoláš Axmann za cyklus barevných litografií Plíseň plísní. Oba vyučují na Fakultě umění a designu Západočeské univerzity v Plzni.

Nominováni byli: Mikoláš Axmann, Eva Jakubcová, Jan Kocman, Klára Stodolová a Kamila Štanclová.

Jako doprovodný program se konal 8. 12. 2021 Grafický trh, při němž si mohli zájemci zakoupit grafické listy přímo od autorů.

Ondřej Michálek na závěr v textu katalogu píše: *Malou, chcete-li komorní grafiku bychom měli mít rádi. Nejen proto, že nás nutí vyjádřit se úsporně, stručně a výstižně, ale i proto, že svůj zájem obrací také k recipientovi. On je ten, u něhož se cesta a smysl našeho snažení uzavírá, ale současně otevírá, obohacena o dialog s ním. Často slyšíme, že „není malých rolí“. Ve shodě s tímto sloganem věřím, že není malých rolí ani pro malou grafiku.*

Ano, sběratelé exlibris s tím vřele souhlasí. Škoda, že náš spolek již druhým rokem svoji dříve tradiční Cenu SSPE neudělil. Jistě by si tuto cenu některý z vystavujících grafiků za svoji tvorbu exlibris zasloužil.

Lgh

ZMĚNY ČLENSTVÍ

■ **NOVÍ ČLENOVÉ:** 10780 Jakub BLECHA, Hosty 99, 735 01 Týn nad Vltavou; 10781 Ing. arch. Helena KALNÁ, Točitá 1726/5, 140 00 Praha.

■ **ZMĚNA JMÉNA:** 10522 Mgr. Vlasta ŠUHAJDOVÁ (dříve KAPSOVÁ), Manětínská 1529/45, 323 00 Plzeň.

■ **ZMĚNA ADRESY:** 10303 MUDr. Martina VANÍČKOVÁ, Angolská 610/5, 160 00 Praha.

■ **UKONČENÍ ČLENSTVÍ NA VLASTNÍ ŽÁDOST:** 10575 Martin FOUKAL z Hradce Králové, 10750 Bc. Lada KLIMEKOVÁ z Velkých Popovic, 10253 PaedDr. Oldřich PÁLE-NÍČEK ze Šumic.

■ **ZEMŘELI:** akademický malíř a grafik Karel BENEŠ z Prahy, čestný člen SSPE (†28. 9. 2021); Anatolij KLJUČINSKIJ z Dobříše (†2. 9. 2021).

Výbor SSPE

Identifikační číslo ve spolkovém rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, oddíl L, vložka 237: 004 43 522, zapsáno 1. ledna 2014.

Poštovní adresa:

Spolek sběratelů a přátel exlibris, Banskobystrická 2085/1, 160 00 Praha.

Webové stránky: www.sspe.cz.

Číslo účtu/Konto:

2501272505/2010 v CZK, Fio banka, a.s., se sídlem V Celnici 1028/10, 110 00 Praha 1.

Číslo účtu/Konto:

2001272509/2010 v EUR, IBAN: CZ3020100000002001272509, BIC: FIOBCZPPXXX, Fio banka, a.s., se sídlem V Celnici 1028/10, 110 00 Praha 1.

Předseda: **Miroslav Petřík**, Tyršova 26, 375 01 Týn nad Vltavou.

E-mail: petrikjudo@seznam.cz. Mobil: 602 154 055.

Hospodářka a členská evidence: **Mgr. Jarmila Špačková**,

Čajkovského 914/54, 500 09 Hradec Králové. E-mail: pausinka@gmail.com.

Mobil: 606 610 698.

Redaktor Knižní značky: **Ing. Jan Langhammer, CSc.**,

Ke Kukačce 797/19, 312 00 Plzeň. E-mail: langhammer.jan@quick.cz.

Telefon: 377 265 076.

Redaktor Sborníku pro exlibris a drobnou grafiku: **Ing. Ladislav Žák**,

Hrdličkova 2189/12, 148 00 Praha. E-mail: zaking@volny.cz. Mobil: 602 211 704.

Archivářka: **Marta Novotná**, Banskobystrická 2085/1, 160 00 Praha.

E-mail: marta.no@seznam.cz. Mobil: 724 781 294.

Seznam příloh: Dotazník.

KNIŽNÍ ZNAČKA číslo 4/2021

Redaktor: Ing. Jan Langhammer, CSc.,

Ke Kukačce 797/19, 312 00 Plzeň, e-mail: langhammer.jan@quick.cz.

Redakční kruh: PhDr. Jiří Ort a RNDr. Karel Žižkovský.

Jazyková korektura: Mgr. René Keller a Mgr. David Polčák.

Počítačová sazba článků a výběr obrázků: Ing. Jan Langhammer, CSc.

Grafická úprava a tisk: SOS print, s. r. o., Švihovská 10, 301 00 Plzeň.

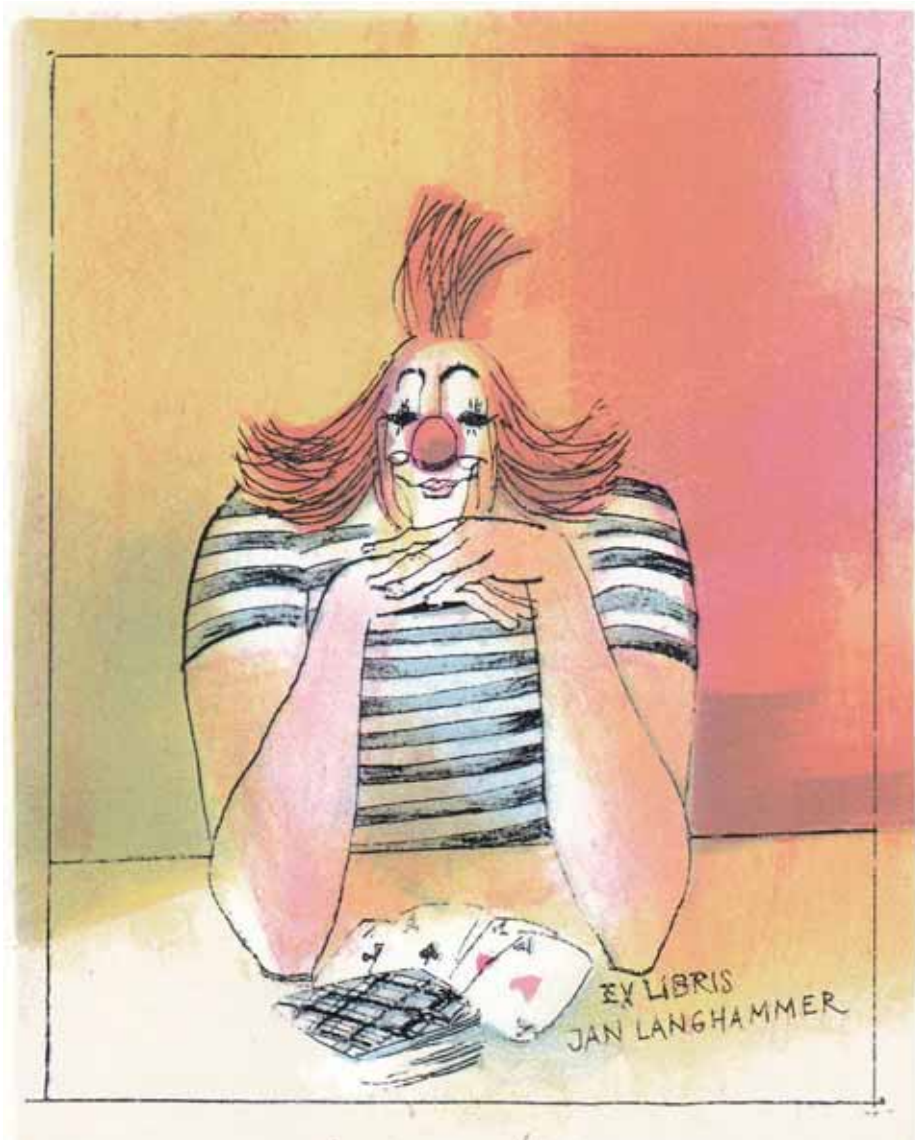
Náklad 500 výtisků.

Vydává: Spolek sběratelů a přátel exlibris, Banskobystrická 2085/1, 160 00 Praha,

pro své členy čtyřikrát ročně. ISSN 1211-3840. MK ČR E 11475.

Rozesílá: ADISERVIS, s. r. o., Na Nivách 1050/18, 141 00 Praha 4.

Toto číslo vyšlo 31. 12. 2021. Redakční uzávěrka příštího vydání je 28. 2. 2022.

Karel Beneš, L4/5, 2002

Lenka Lešňovská, oltář kostela Panny Marie v Trokách, X3/8, 2021

Časopis Knižní značka vydává pro své členy od roku 1937 Spolek sběratelů a přátel exlibris založený v roce 1918 se sídlem v Praze.

Název časopisu a logo spolku:
akademický malíř Miroslav Houra.

Na titulní straně:
Olga Čechová, L1+L2/5, 1980.